

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα 2018

*Η νέα εποχή μετά την ολοκλήρωση των
πλάνων αποεπένδυσης των ελληνικών
τραπεζών*

PwC Ελλάδος
Φεβρουάριος 2019

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις 2018

Οι Ελληνικές επιχειρήσεις προσέλκυσαν συνολικά € 5,5δισ. το 2018, εκ των οποίων τα € 3,8δισ. προέκυψαν από Εξαγορές και Συγχωνεύσεις (E&S), €0,6δισ. αφορούν εταιρικά ομόλογα, και € 1δισ. από ιδιωτικοποιήσεις

Το 2018, πραγματοποιήθηκαν 51 E&S. Εξ' αυτών οι πέντε μεγαλύτερες συναλλαγές άγγιζαν τα € 1,8δισ.. Οι συναλλαγές στη ναυτιλία αποτέλεσαν το 22% της συνολικής αξίας των συναλλαγών, με τους τομείς της ενέργειας και των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών να ακολουθούν

Κατά μέσο όρο, οι εισερχόμενες και εξερχόμενες συναλλαγές αποτελούν το 59% του συνόλου, 3 π.μ. υψηλότερες σε σχέση με το 2017

Τα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις το 2018 προήλθαν κυρίως από την πώληση του ΔΕΣΦΑ στην κοινοπραξία Senfluga Energy Infrastructure Holdings, καθώς και την πώληση του τελευταίου μεριδίου του ΟΤΕ στην Deutsche Telekom

Το 2018, υπήρξε μεταστροφή από μικρές συναλλαγές (<€10εκ.) σε συναλλαγές υψηλότερης αξίας, κυρίως μεσαίου μεγέθους (€50εκ.-€100εκ.)

Η αύξηση του ΑΕΠ αναμένεται να φτάσει περίπου 2% στο 2018. Το επενδυτικό περιβάλλον δεν είναι πρόσφορο για ανάπτυξη με προβληματικούς ισολογισμούς τραπεζών και επιχειρήσεων, περιορισμένη ρευστότητα και πολύ χαμηλά επίπεδα επενδύσεων

Οι 20 μεγαλύτερες E&S που πραγματοποιήθηκαν στην Ευρώπη το 2018, ανήλθαν σε € 261δισ., από τα οποία 26% αφορούσαν τον κλάδο των Φαρμακευτικών, 18% τον κλάδο της Ψυχαγωγίας και 12% τον κλάδο των Κατασκευών

Η **PwC** αναδείχθηκε πρώτος χρηματοοικονομικός σύμβουλος για E&S στην Ευρώπη βάσει αριθμού συναλλαγών και δεύτερος βάσει αξίας συναλλαγών σε συναλλαγές μεταξύ \$ 10εκ.-\$250εκ.

Το 2019 οι συναλλαγές E&S καθώς και οι ιδιωτικοποιήσεις είναι πιθανό να ξεπεράσουν τα € 5δισ.

Το 2018 είναι ένα έτος με αυξημένη δραστηριότητα E&S, καθώς ο αριθμός των συνολικών συναλλαγών αυξήθηκε κατά περίπου 31% σε σχέση με το 2017

Περιεχόμενα

1 Μακροοικονομική επισκόπηση

Η ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας ήταν αναμικτή τα τελευταία χρόνια

3 Εκδόσεις εταιρικών ομολόγων

Το 2018, εκδόθηκαν τέσσερα διαπραγματεύσιμα εταιρικά ομόλογα συνολικής αξίας μόλις €0,6δισ.

5 Δυναμική Ε&Σ το 2019

Η αγορά των Ε&Σ θα παραμείνει σε τροχιά ανάπτυξης το 2019

7 Παραρτήματα

2 Συναλλαγές Ε&Σ

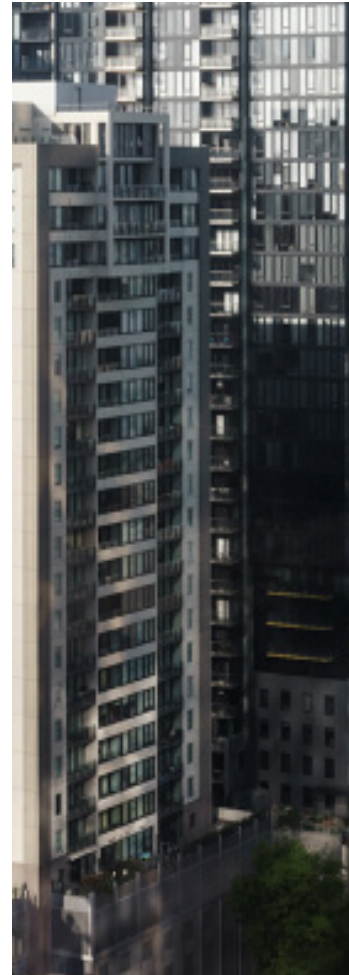
51 συναλλαγές Ε&Σ, συγκέντρωσαν €3,8δισ. το 2018 έναντι €1,9δισ. το 2017

4 Ε&Σ στην Ευρώπη

Οι 20 σημαντικότερες συναλλαγές που ανακοινώθηκαν στην Ευρώπη ανήλθαν σε €261δισ.

6 Συμπεράσματα

Η δραστηριότητα των Ε&Σ στην Ελλάδα έχουν μετατοπιστεί από τις αποεπενδύσεις των Ελληνικών συστημικών τραπεζών σε άλλους τομείς

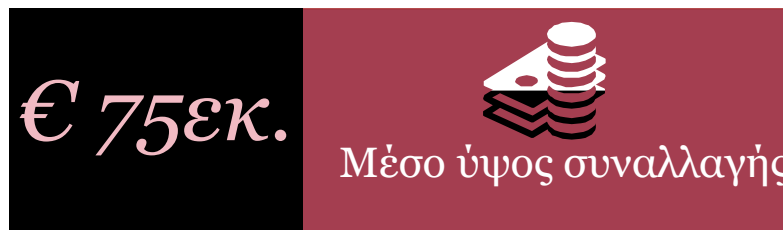

Η δραστηριότητα Ε&Σ στην Ελλάδα είναι πολύ μικρή σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη

1

Μακροοικονομική
επισκόπηση

Τα συνολικά κεφάλαια που προσέλκυσαν οι Ελληνικές επιχειρήσεις το 2018 άγγιξαν τα € 5,5δισ.

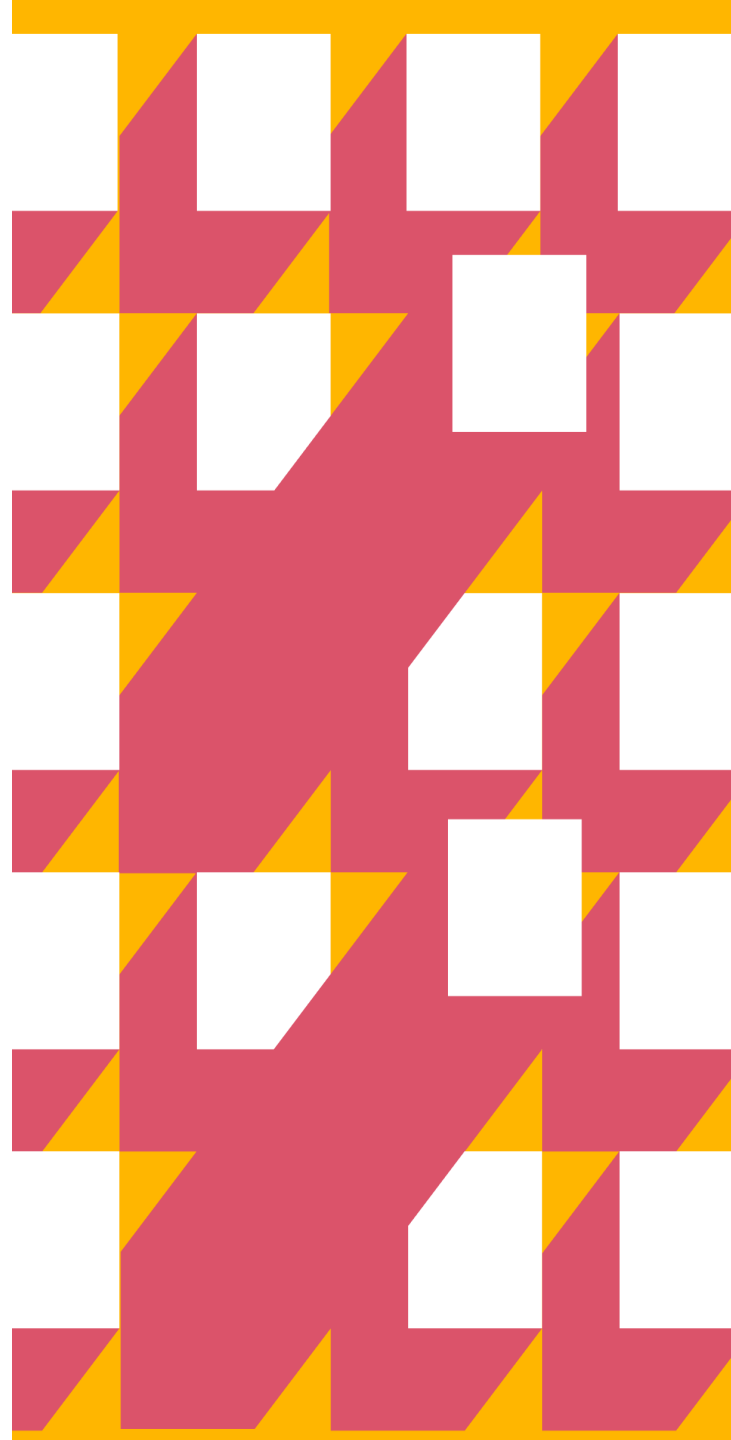

*συνολική αξία συναλλαγών συμπεριλαμβανομένων και των μη δημοσιευμένων συναλλαγών

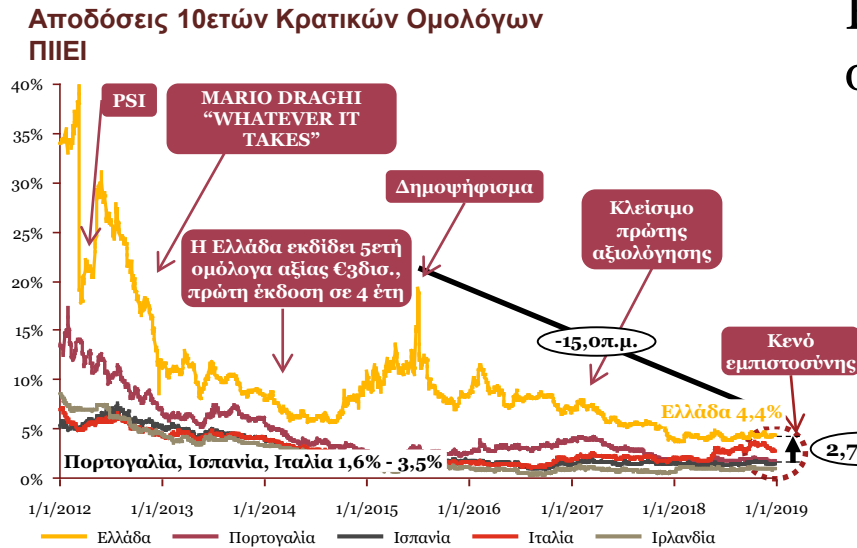
Το 2018 καταγράφηκαν 6 συναλλαγές που αφορούν εταιρίες υπό εκκαθάριση, κυρίως στον τομέα της βιομηχανίας

Αναιμική ανάπτυξη με λίγους κινδύνους βραχυπρόθεσμα, αλλά με ένα τείχος μεταρρυθμίσεων μπροστά

- Οι **βασικοί οικονομικοί δείκτες**, παρόλο που βελτιώνονται σταδιακά, παραμένουν ασθενείς και το επίπεδο των επενδύσεων δεν συμβαδίζει με υψηλή ανάπτυξη
- Η **κατανάλωση και το διαθέσιμο εισόδημα** συμπιέζονται από την υψηλή φορολογία. Οι επενδύσεις δημιουργούν τη μεγαλύτερη δυσκολία για να τροφοδοτηθεί η ανάπτυξη
- Οι **δημοσιονομικές και λειτουργικές** αδυναμίες του Κράτους παραμένουν παρά τα δημοσιονομικά πλεονάσματα, με ένα στρεβλό φορολογικό σύστημα και μια δημόσια διοίκηση χωρίς ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις
- Οι Ελληνικές τράπεζες είναι αργές στη διαδικασία **μείωσης των NPEs** από τους ισολογισμούς τους και σε συνδυασμό με τις δομικές και λειτουργικές τους αδυναμίες έχουν δυσκολίες στην χρηματοδότηση της ανάπτυξης
- Η Ελλάδα ολοκλήρωσε το 3^ο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής με ένα σημαντικό «μαξιλάρι» ρευστότητας περίπου € 24δισ., το οποίο σε συνδυασμό με την ελάφρυνση του χρέους, τις αποδόσεις κερδών των Ελληνικών ομολόγων και τις ιδιωτικοποιήσεις, καλύπτουν τις ανάγκες του Κράτους μέχρι το τέλος του 2022
- Όσο οι βασικοί οικονομικοί οδηγοί παραμένουν υποτονικοί, **η οικονομική ανάπτυξη θα παραμένει αναιμική**
- Η χώρα θα επωφεληθεί από μεγάλες δομικές μεταρρυθμίσεις καθώς το οικονομικό της μοντέλο φαίνεται να μην ταυτίζεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη
- **Λίγα ρίσκα** είναι ορατά στο βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και η ανάπτυξη θα επηρεαστεί μόνο οριακά από το αποτέλεσμα των επερχόμενων εκλογών:
  - δυσκολία στην πρόσβαση στις αγορές
  - υποτίμηση του ανταγωνισμού καθώς άλλες χώρες βελτιώνονται
  - δυσκολία στην εναρμόνιση με τις λειτουργικές και δημοσιονομικές πιέσεις
  - πολιτική αστάθεια η οποία ενισχύεται από τον νέο εκλογικό νόμο
- **Η Ελληνική πολιτική οικονομία πρέπει να επαναπροσδιοριστεί μέχρι το 2022**, για να χτιστούν τα θεμέλια για μια μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και συνεπώς να εξυπηρετηθεί ο δανεισμός της χώρας

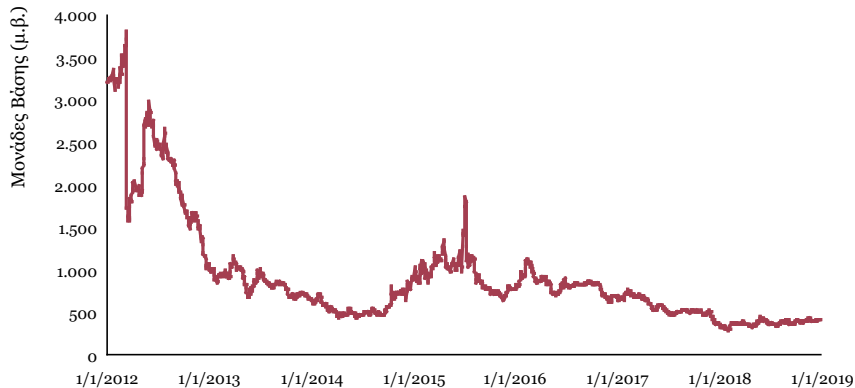

Το “κενό εμπιστοσύνης” μεταξύ της Ελλάδας και της υπόλοιπης Ευρώπης συρρικνώνεται συστηματικά

Source: Reuters

Spread 10ετούς Ελληνικού ομολόγου vs Γερμανικού ομολόγου

Πηγή: Reuters

Το “κενό εμπιστοσύνης” σταθεροποιήθηκε από το Δεκέμβριο του 2018 στις **2,7 π.μ.**

Τα ελληνικά κρατικά ομόλογα το 2018 συνέχισαν να έχουν υψηλότερες αποδόσεις σε σχέση με τα ομόλογα άλλων περιφερειακών χωρών της Ευρωζώνης

Μετά από τον Ιούλιο 2015, οπου το “κενό εμπιστοσύνης” της ελληνικής οικονομίας εκτινάχτηκε στο 18 π.μ. την περίοδο πριν το δημοψήφισμα, η διαφορά των αποδόσεων των ελληνικών ομολόγων δεν έχει πέσει κάτω από τις 2,5 π.μ.

Οι αποδόσεις του Ελληνικού 10ετούς ομολόγου έπεσαν στα χαμηλότερα επίπεδα από το 2006, οδηγώντας το spread με το Γερμανικό ομόλογο στις 365 μ.β.. Αυτό αντικατοπτρίζει την έξοδο από το πρόγραμμα στήριξης καθώς και τις προοπτικές ανάπτυξης της Ελλάδας

2

Ιδιωτικοποιήσεις

και

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις

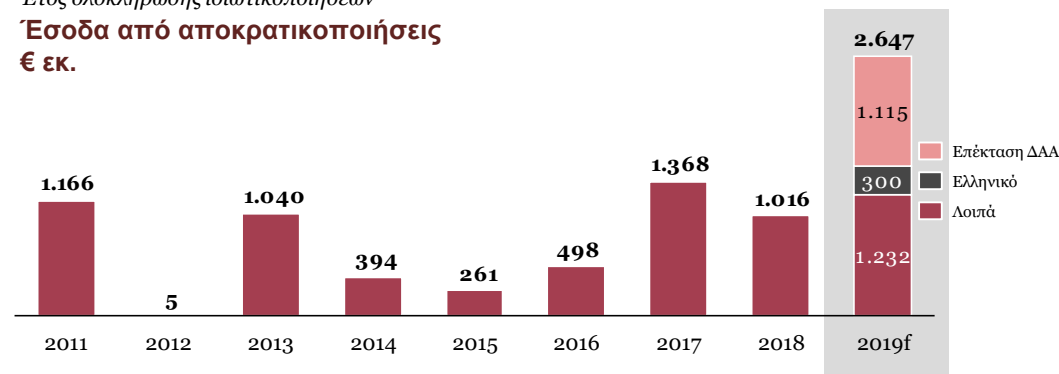

Ιδιωτικοποιήσεις το 2018 και οι προβλέψεις για το 2019

Έτος*	2018	2018	2018	2019e	2019e	2019e
Ιδιωτικοποιήσεις	Το τελικό μερίδιο (5%) του ΟΤΕ πωλήθηκε το 2018 στην Deutsche Telekom έναντι ποσού ύψους €284εκ.	Ολοκληρώθηκε η πώληση του 67% των μετοχών του ΟΛΘ στην κοινοπραξία DIEP GmbH - Belterra Investments Ltd - Terminal Link SAS έναντι ποσού ύψους €232εκ.	Η μεγαλύτερη ιδιωτικοποίηση του 2018 ήταν η πώληση του 66% του ΔΕΣΦΑ στην κοινοπραξία Senfluga Energy Infrastructure Holdings έναντι συνολικού ποσού ύψους €535εκ., εκ των οποίων, τα €251εκ. αντιστοιχούν στο ΤΑΙΠΕΔ	Η επέκταση της παραχώρησης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2019, με αναμενόμενα έσοδα ύψους €1,1δισ., γεγονός που θα ανοίξει το δρόμο για την πώληση του 30% του Αερολιμένα	Το Μάρτιο του 2019, θα κατατεθούν προσφορές για την πώληση του 50,1% των ΕΛΠΕ. Επίσης προβλέπονται έσοδα της τάξεως των €300εκ. από τη συμφωνία του έργου του Ελληνικού	Η πώληση του 100% του Ε.Ε.Σ.Σ.Τ.Υ. Α.Ε. στον ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο τίμημα των € 22εκ. αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2019
Κλάδος						

*Έτος ολοκλήρωσης ιδιωτικοποιήσεων

Έσοδα από αποκρτικοποιήσεις
€ εκ.

Πηγή: Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2019

- Το 2018 τα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις ανήλθαν σε € 1δισ., έναντι του στόχου των € 2,7δισ. σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό του 2018
- Συνολικά, τα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις από το 2011 ως το 2018 ανήλθαν σε €5,8δισ., εκ των οποίων €4,6δισ προήλθαν από 4 έτη (2011, 2013, 2017 και 2018)

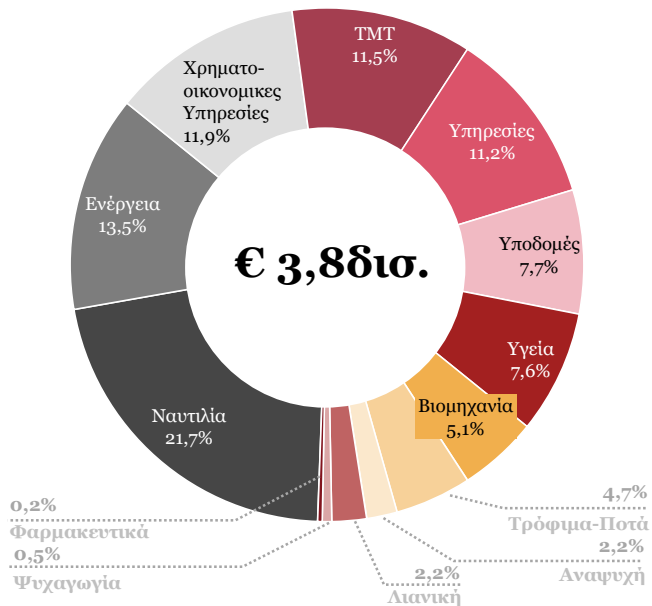
Εξαγορές και Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων στην Ελλάδα 2018

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις το 2018

Ε&Σ* στην Ελλάδα 2018

Αξία συναλλαγών

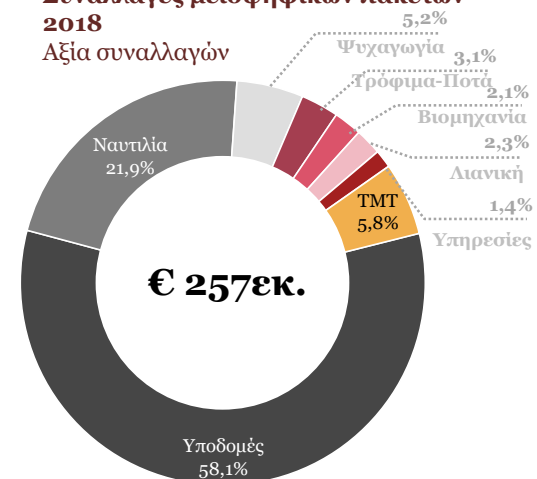
Ο αριθμός των Ε&Σ αυξήθηκε σημαντικά το 2018, φτάνοντας τις 51, ενώ η **συνολική αξία των συναλλαγών** αυξήθηκε κατά € 1,9δισ. σε σύγκριση με το 2017, κυρίως λόγω των μεγάλων συναλλαγών στη Ναυτιλία, την Ενέργεια και τις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες

Οι συναλλαγές στον κλάδο της **Ναυτιλίας** οδήγησαν τις συναλλαγές Ε&Σ το 2018 αποτελώντας το 22% της συνολικής αξίας συναλλαγών

Οι συναλλαγές **μειοψηφικών πακέτων ανήλθαν σε €257εκ.**, εκ των οποίων το 58% προέρχεται από τον κλάδο των Υποδομών

Συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων 2018

Αξία συναλλαγών

* Συμπεριλαμβανομένων πακέτων μειοψηφίας
 **ΤΜΤ: Τηλεπικοινωνίες, ΜΜΕ και Τεχνολογία

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων στην Ελλάδα 2018

Ο αριθμός των E&S αυξήθηκε κατά

31%

το 2018, με τη μέση αξία συναλλαγής να είναι μεγαλύτερη κατά

€ 27εκ.

σε σχέση με το 2017, αντανακλώντας μια μεταστροφή προς μεγαλύτερες συναλλαγές

Η συνολική αξία των E&S το 2018 έφτασε τα € 3,8δισ. και ήταν € 1,9δισ. υψηλότερη από εκείνη του 2017

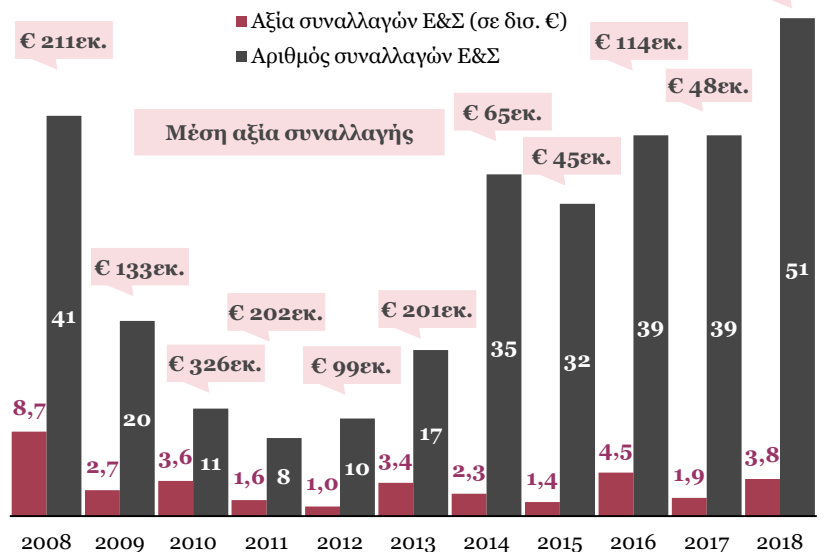
Ο αριθμός των E&S το 2018 αυξήθηκε σημαντικά και η συνολική τους αξία σχεδόν διπλασιάστηκε

Έγιναν έξι συναλλαγές αξίας πάνω από € 150εκ. το 2018

Το 2018 υπήρξε μεταστροφή από μικρές συναλλαγές (<€10εκ.) σε μεγαλύτερης αξίας συναλλαγές κυρίως μεσαίας κεφαλαιοποίησης (€50εκ.-€100εκ.)

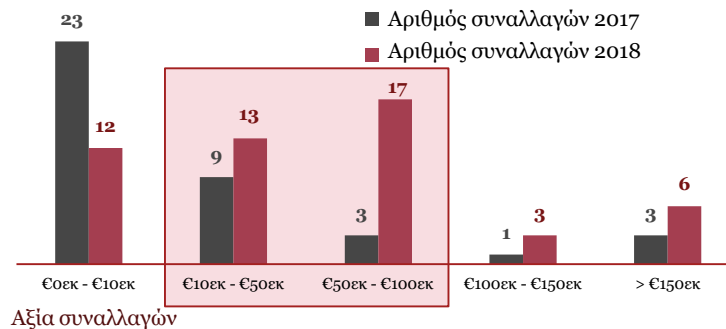
Ο αριθμός των συναλλαγών που ξεπερνούν τα € 100εκ. υπερδιπλασιάστηκε το 2018, συγκρίνοντας βέβαια με μία πολύ μικρή βάση

Δραστηριότητα E&S

Κατανομή αξίας συναλλαγών

Αριθμός συναλλαγών

Οι 5 μεγαλύτερες Ε&Σ το 2018 ανήλθαν σε € 1,8δισ., οδηγούμενες από τη Ναυτιλία

Οι 5
σημαντικότερες
Ε&Σ
αντιπροσωπεύουν
το

47%

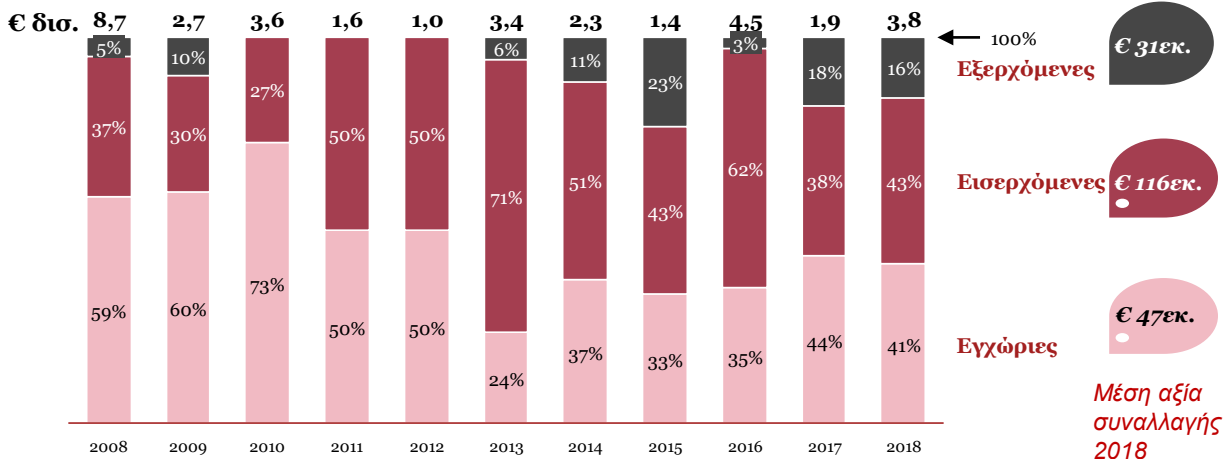
της συνολικής
αξίας των
συναλλαγών

	Αγοραστής	Πωλήτρια εταιρεία	Στόχος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
1	Global Ship Lease, Inc.	Kelso & Company	Poseidon Containers Holdings LLC	689,5
2	Otokoc ABG Holland BV	Τράπεζα Πειραιώς	80% μερίδιο στην Olympic Εμπορικές-Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. (Avis Hellas)	310,6
3	Banca Transilvania	Eurobank Εργασίας SA	99,15% μερίδιο στη Bancpost SA, ERB Retail Services IFN SA και ERB Leasing IFN SA	301,0
4	SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A	ΕΛΠΕ Α.Ε.	35% μερίδιο στην εταιρεία ΔΕΣΦΑ Α.Ε.	283,7
5	Hellenic Healthcare Sarl (CVC Capital Partners)	Υγεία Α.Ε.	70,38% μερίδιο στην Υγεία Α.Ε.	204,4

Συνολική αξία συναλλαγών 1.789,2

Η κατεύθυνση των συναλλαγών Ε&Σ παρέμεινε σχεδόν ίδια σε σύγκριση με το 2017, με τις εισερχόμενες συναλλαγές να αυξάνονται και τις εξερχόμενες και τις εγχώριες να μειώνονται

Κατεύθυνση Ε&Σ 2008-2018

Κατά μέσο όρο, οι εξερχόμενες συναλλαγές αποτελούν το 8% του συνολικού αριθμού των συναλλαγών

Οι εισερχόμενες συναλλαγές αποτελούν τον κύριο όγκο της αγοράς (43%) και έχουν το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος

Οι εγχώριες συναλλαγές, που το 2010 αποτελούσαν το 73% των συνολικών συναλλαγών, σημείωσαν σημαντική μείωση και αντιπροσωπεύουν πλέον το 41%

Οι εξερχόμενες και οι εγχώριες συναλλαγές είναι κατά μέσο όρο μικρές και οδηγούνται από Ελληνικά κεφάλαια

Αριθμός συναλλαγών 2008-2018

Αξία συναλλαγών 2008-2018

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων στην Ελλάδα 2018
PwC

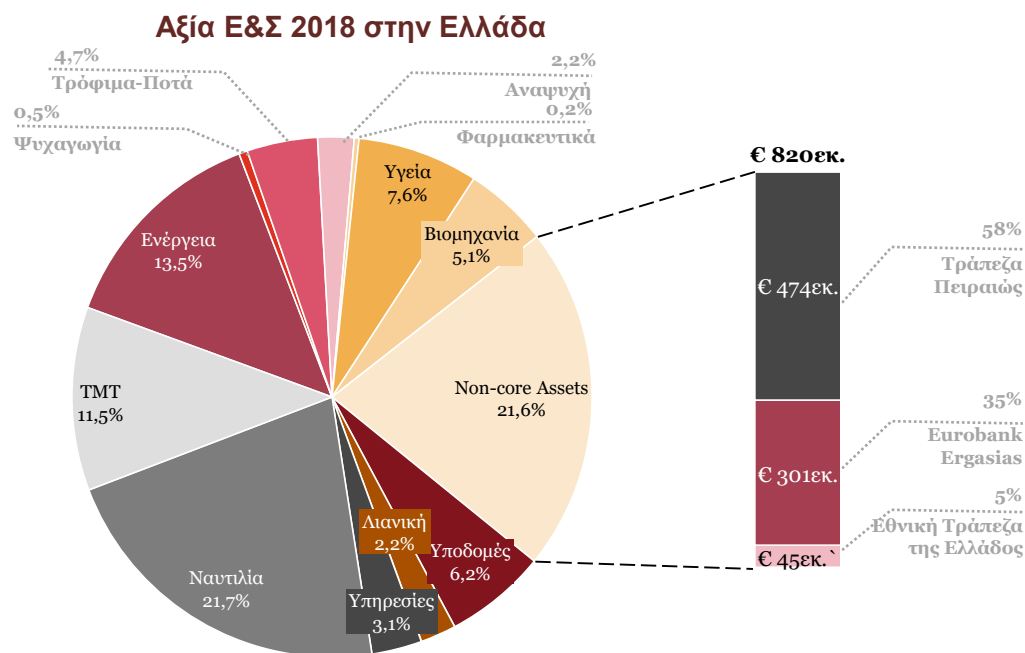
Φεβρουάριος 2019
13

22%

Της συνολικής αξίας Ε&Σ αποτελούν οι ρευστοποιήσεις των non-core assets

Η εικόνα για το 2018 κυριαρχείται από τους κλάδους της Ναυτιλίας, της Ενέργειας και των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών

- 7 συναλλαγές στον κλάδο της **Ενέργειας**
- 6 συναλλαγές στον κλάδο των **TMT***
- 6 συναλλαγές στον κλάδο της **Βιομηχανίας**
- 6 συναλλαγές στον κλάδο των **Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών**
- 7% της συνολικής αξίας των συναλλαγών αφορούν **μειοψηφικά πακέτα**

*TMT: Τηλεπικοινωνίες, ΜΜΕ και Τεχνολογία

Εξαγορές και Συγχωνεύσεις Επιχειρήσεων στην Ελλάδα 2018
PwC

Φεβρουάριος 2019
14

Οι αποεπενδύσεις των συστημικών τραπεζών ανήλθαν σε € 820εκ.

ΑΠΟΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΟ 2018

A/A	Ημερομηνία	Αγοραστής	Τράπεζα	Στόχος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
1	15/3/2018	Ότοκος ABG Holland BV	Τράπεζα Πειραιώς	80% μερίδιο στην Olympic Εμπορικές-Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. (Avis Hellas)	310,6
2	3/4/2018	Άγνωστος αγοραστής	Τράπεζα Πειραιώς	Sentinel Advisors SA (πρώην ATE Insurance Romania SA)	2,7
3	3/4/2018	Banca Transilvania	Eurobank Εργασίας	99,15% μερίδιο στις Banerpost SA, ERB Retail Services IFN SA και ERB Leasing IFN SA	301,0
4	23/4/2018	Direktna Banka A.D.	Τράπεζα Πειραιώς	Piraeus Bank AD Beograd	60,0
5	29/6/2018	J.C. Flowers & Co & EBRD	Τράπεζα Πειραιώς	19% και 76,1% μερίδιο στη Piraeus Bank Romania αντίστοιχα	43,5
6	4/7/2018	American Bank of Investments S.A.	Εθνική Τράπεζα Ελλάδος	Banka NBG Albania Sh.A.	25,0
7	4/10/2018	GroCapital Holdings Limited	Εθνική Τράπεζα Ελλάδος	99,8% μερίδιο South African Bank of Athens	20,0
8	11/12/2018	Άκτωρ Παραχωρήσεις και J&P Άβαξ	Τράπεζα Πειραιώς	6,5% και 3,38% μερίδιο αντίστοιχα στην Αττική Οδό Α.Ε.	57,0
Συνολική αξία δημοσιευμένων συναλλαγών (2018)					819,8
Συνολική αξία δημοσιευμένων συναλλαγών (2017)					794,0

Η Alpha Bank είναι η πρώτη τράπεζα που ολοκλήρωσε το πρόγραμμα αποεπενδύσεων, ενώ οι άλλες τρεις συστημικές τράπεζες έχουν ολοκληρώσει το μεγαλύτερο μέρος των αποεπενδύσεών τους. Η πώληση της Εθνικής Ασφαλιστικής είναι ακόμα σε εξέλιξη

6 συναλλαγές αναδιάρθρωσης ολοκληρώθηκαν το 2018, σύμφωνα με το νέο καθεστώς αναδιάρθρωσης/ρευστοποίησης επιχειρήσεων

Συναλλαγές αναδιάρθρωσης το 2018

A/A	Ημερ/νια	Αγοραστής	Στόχος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
1	17/4/2018	ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε.	Μεταλλουργική Βιομηχανία Ηπείρου Α.Ε.	2,5
2	11/5/2018	Όμιλος Φάις	Καλογήρου Α.Ε.	Μη διαθέσιμο
3	9/7/2018	Onex Shipyards SA	Νεώριον Ναυπηγεία Σύρου Α.Ε.	110,9
4	3/12/2018	Μοτοδυναμική Α.Ε.	80,5% μερίδιο στη Lion Rental Α.Ε.	18,0
5	8/3/2018	Cetracore Energy GmbH	Mamidoil Jetoil Α.Ε.	107,0
6	8/3/2018	Atlantica Holes	Όμιλος Lakitira	62,9
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών (2018)				301,3
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών (2017)				66,9

Η αξία των συμφωνιών που αφορούν εταιρείες υπό αναδιάρθρωση είναι δύσκολο να εκτιμηθεί, καθώς η νομική διαδικασία τυπικά περιλαμβάνει την μερική πώληση στοιχείων του ισολογισμού με σύγχρονη ανάληψη των οφειλών

Η δραστηριότητα τακτικών Ε&Σ σχεδόν τριπλασιάστηκε το 2018, ενώ οι «υποχρεωτικές» συναλλαγές έχουν μειωθεί κατά 52% σε σχέση με το 2016

Δραστηριότητα τακτικών Ε&Σ

Αξία συναλλαγής

€ εκ.	2016	2017	2018	Δ% 2018-2016
Εγχώριες	139	165	936	574%
Εξερχόμενες	969	804	1.799	86%
Εισερχόμενες	20	105	247	1.166%
Σύνολο Ε&Σ*	1.127	1.073	2.982	165%

* Εξαιρούνται τα non-core assets που είναι μη-τακτικές συναλλαγές Ε&Σ, καθώς προέρχονται από τις υποχρεώσεις των συστημικών τραπεζών προς το Directorate General Competition

Δραστηριότητα μη-τακτικών συναλλαγών

Αξία συναλλαγής

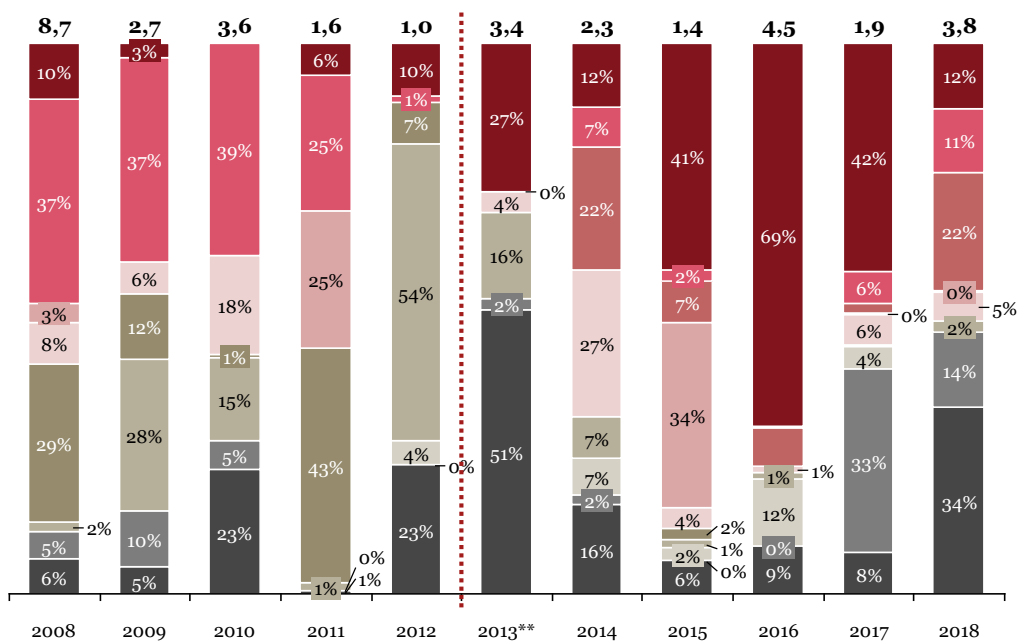
€ εκ.	2016	2017	2018	Δ% 2018-2016
Αποεπενδύσεις	3.319	794	820	-75%
Ιδιωτικοποιήσεις	498	1.368	1.016	104%
Θεσμικές	3.816	2.162	1.836	-52%

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

Οι μη τακτικές συναλλαγές όπως οι αποεπενδύσεις, οι ιδιωτικοποιήσεις, καθώς και οι συναλλαγές αναδιάρθρωσης, δεν αποτελούν τη βάση της αγοράς

Το φαινόμενο της αναδιάρθρωσης του κλάδου των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών μειώνεται με κανένα άλλο κλάδο να αναδύεται ως κινητήρια δύναμη

Κύριοι κλάδοι δραστηριότητας E&S σε αξία συναλλαγών (€ δισ.)

Οι βασικοί οδηγοί δραστηριότητας E&S στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια είναι οι συναλλαγές στους κλάδους των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών και TMT

Βρισκόμαστε σε μία περίοδο όπου κανένας κλάδος δε φαίνεται κυρίαρχος ώστε να οδηγήσει τη δραστηριότητα E&S

- Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες
- TMT*
- Ναυτιλία
- Φαρμακευτικά
- Βιομηχανία
- Μεταφορές
- Λιανική
- Ακίνητα
- Ενέργεια
- Λοιποί***

*TMT: Τηλεπικοινωνίες, MME και Τεχνολογία

**Το 2013 το 51% των λοιπών κλάδων περιλαμβάνει τη συναλλαγή μεταξύ ΟΠΑΠ και Emma Delta (Ψυχαγωγία)

***Περιλαμβάνουν: Τρόφιμα & Ποτά, Υπηρεσίες, Ψυχαγωγία, Κατασκευές, Μεταποίηση, Υγεία

3

Εκδόσεις

διαπραγματεύσιμων

εταιρικών ομολόγων

Κατά τη διάρκεια του 2018, αντλήθηκαν € 635εκ. Μέσω διαπραγματευσιμων εταιρικών ομολόγων, με κουπόνια που κυμαίνονται από 2,4% έως 5%, σε σύγκριση με €1,9δισ. το 2017

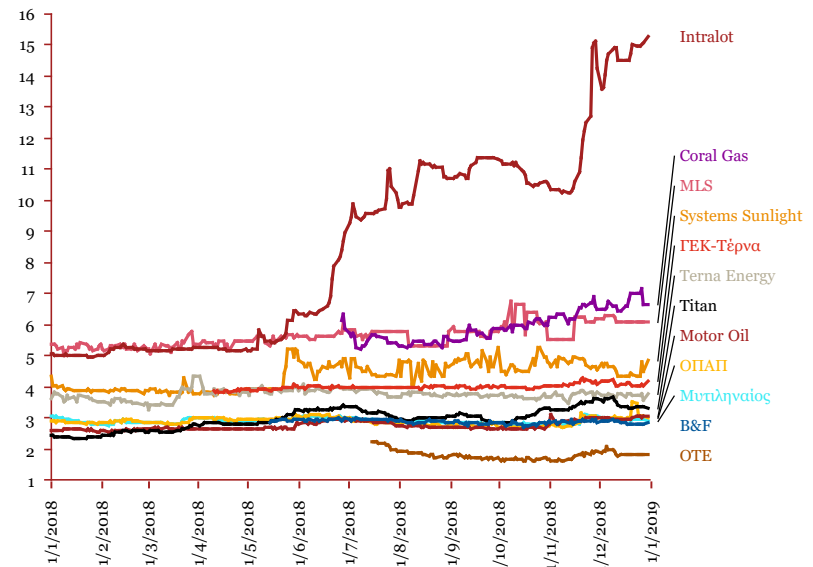
Το ομόλογο του ΟΤΕ εκδόθηκε σε ξένο χρηματιστήριο ενώ τα υπόλοιπα τρία διαπραγματεύονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών

Ελληνικά ομόλογα που εκδόθηκαν το 2018

A/A	Εκδότης	Ημερομηνία Έκδοσης	Ημερομηνία Λήξης	Κουπόνι (%)	Ποσό έκδοσης (€ εκ.)
1	ΓΕΚ-Τέρνα Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών Ακίνητων Κατασκευών	4/4/2018	4/4/2025	3,95	120
2	Coral A.E.	11/5/2018	11/5/2023	3,00	90
3	B&F A.B.E.E.	26/6/2018	26/6/2023	4,95	25
4	ΟΤΕ PLC	18/7/2018	18/7/2022	2,375	400
Σύνολο 2018 (έκδοση 4 ομολόγων)					635
Σύνολο 2017 (έκδοση 9 ομολόγων)					1.866

Το spread μεταξύ του ομολόγου υψηλότερης απόδοσης το οποίο εκδόθηκε στην Ελλάδα και εκείνου χαμηλότερης απόδοσης που εκδόθηκε στις αγορές του εξωτερικού είναι 4,8πμ

Αποδόσεις εταιρικών ομολόγων

Πηγή: Reuters

*Το ομόλογο του ομίλου Folli Follie εξαιρέθηκε

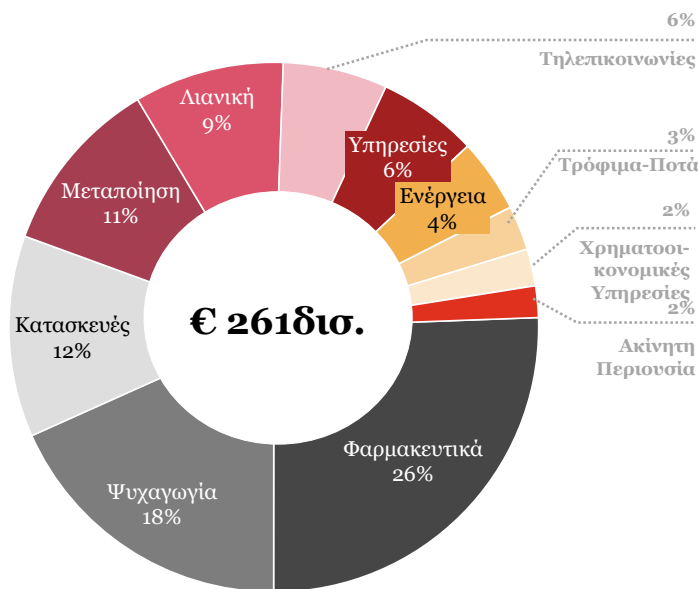
4

Ε&Σ

στην Ευρώπη

Οι 20 μεγαλύτερες συναλλαγές στην Ευρώπη που ανακοινώθηκαν το 2018 ανήλθαν σε € 261δισ.

20 σημαντικότερες Ε&Σ στην Ευρώπη Αξία συναλλαγής

26% των 20 σημαντικότερων Ευρωπαϊκών συμφωνιών αφορούν το Φαρμακευτικό κλάδο, το 18% τον κλάδο της Ψυχαγωγίας και το 12% τις Κατασκευές

Ο Φαρμακευτικός κλάδος αντιπροσωπεύει το 26% της αξίας των 20 μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών Ε&Σ το 2018

Οι μεγαλύτερες συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν στους κλάδους των κατασκευών (Κοινοπραξία αποτελούμενη από τις ACS S.A., Atlantia SpA και Hochtief AG απέκτησε την Abertis Infraestructuras, S.A.) και της λιανικής (Essilor International SA απέκτησε τη Luxottica Group S.p.A.)

Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)	Ποσοστό Συνολικής Αξίας	Πλήθος συναλλαγών (αρ.)	Ποσοστό Συναλλαγών	Μέσο Μέγεθος Συναλλαγής (€ εκ.)
Φαρμακευτικά	67.034	25,7%	4	20,0%	16.758
Ψυχαγωγία	47.240	18,1%	2	10,0%	23.620
Κατασκευές	32.103	12,3%	1	5,0%	32.103
Μεταποίηση	28.540	10,9%	3	15,0%	9.513
Λιανική	23.965	9,2%	1	5,0%	23.965
Τηλεπικοινωνίες	16.685	6,4%	2	10,0%	8.342
Υπηρεσίες	15.806	6,1%	2	10,0%	7.903
Ενέργεια	11.349	4,3%	2	10,0%	5.675
Τρόφιμα-Ποτά	7.075	2,7%	1	5,0%	7.075
Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	6.084	2,3%	1	5,0%	6.084
Ακίνητη Περιουσία	5.029	1,9%	1	5,0%	5.029
Σύνολο 2018	260.911	100,0%	20	100,0%	13.046
Σύνολο 2017	234.498		20		11.149

Πηγή: MergerMarket

Η PwC αναδείχθηκε πρώτος χρηματοοικονομικός σύμβουλος για E&S στην Ευρώπη βάσει αριθμού συναλλαγών και δεύτερος βάσει αξίας συναλλαγών

Ν02 σε αξία συναλλαγών στην Ευρώπη

βάσει αξίας συναλλαγών σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (\$ 10εκ - \$ 250εκ)

2018	2017	Επωνυμία Εταιρείας	Αξία (€ εκ.)
1	1	Rothschild & Co	5.970
2	6	PwC	5.002
3	5	Deloitte	3.216
4	3	EY	2.705
5	2	KPMG	2.581
6	4	Lazard	2.572
7	8	BNP Paribas SA	1.894
8	27	William Blair & Company	1.838
9	24	DC Advisory	1.601
10	55	Morgan Stanley	1.555

Σε Αξία
συναλλαγών

Ν01 σε αριθμό συναλλαγών στην Ευρώπη

βάσει αξίας συναλλαγών σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (\$ 10εκ - \$ 250εκ)

2018	2017	Επωνυμία Εταιρείας	Αριθμός Συναλλαγών
1	5	PwC	64
2	2	Rothschild & Co	61
3	1	KPMG	44
4	4	Deloitte	43
5	3	EY	40
6	6	Lazard	28
7	7	BDO LLP	20
8	14	Lincoln International LLC	18
9	8	ALANTRA	16
10	12	BNP Paribas SA	15

Σε
Αριθμό
συναλλαγών

5

Δυναμική

Εξαγορών & Συγχωνεύσεων

για το 2019

Ε&Σ που έχουν ήδη συμφωνηθεί και θα ολοκληρωθούν το 2019 μπορούν να ξεπεράσουν τα € 2δισ., με επιπλέον € 2,6δισ. από ιδιωτικοποιήσεις

- 1. Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες.** Η αποεπένδυση συστημικών τραπεζών θα συνεχίσει και το 2019, με την πώληση της θυγατρικών της Τράπεζας Πειραιώς. Η εξαγορά της **Επενδυτικής Τράπεζας της Ελλάδος** από τον όμιλο **Motor Oil** έχει εγκριθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού και αναμένεται η έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η συνολική αξία των συναλλαγών εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα **€ 200εκ.**
- 2. TMT.** Οι εξαγορές του ομίλου **Alpha Media** από τις θυγατρικές του ομίλου **Motor Oil**, της **Phunware** από την **Stellar Acquisition**, της **Stoiximan** από τον **ΟΠΑΠ** και της **Telekom Albania** από την Bulgaria Telecom αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στο έτος για μια εκτιμώμενη συνολική αξία περίπου **€ 420εκ.**
- 3. Ναυτιλία.** Η δραστηριότητα Ε&Σ στο Ναυτιλιακό κλάδο θα συνεχιστεί καθώς το 2018 ανακοινώθηκε η συγχώνευση της **Capital Product Tankers** με τη **DSS Holdings** και αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2019 για ένα συνολικό ποσό ύψους **€ 1,5δισ.**
- 4. Βιομηχανία.** Εντός του 2019, η **FG Europe** πούλησε το 51% της FG Europe Italia στη **Fujitsu General**. Η συναλλαγή μεταξύ του ομίλου **Μυτιληναίος** και **ΕΠ.ΑΑ.ΜΕ** αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2019, καθώς και η εξαγορά της **Ergopack** από την **Σαράντης**. Η συνολική εκτιμώμενη αξία για αυτές τις συναλλαγές ξεπερνά τα **€ 30εκ.**
- 5. Ιδιωτικοποιήσεις.** Το σύνολο των εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις για το 2019 εκτιμάται σε **€ 2,6δισ.** Η πώληση του 50,1% της **ΕΛΠΕ** πιθανόν να ολοκληρωθεί εντός του 2019 για εκτιμώμενο τίμημα που θα ξεπεράσει **€ 1δισ.** όπως και η πώληση του **ΕΕΣΣΤΥ**. Η πώληση της **ΔΕΠΑ**, είναι και αυτή πιθανό να ολοκληρωθεί. Επιπλέον, η πώληση του 30% του **ΔΑΑ** και η 35ετής παραχώρηση της **Εγνατίας Οδού** αναμένεται να πραγματοποιηθούν το 2019
- 6. Συναλλαγές αναδιάρθρωσης.** Η πώληση των **Νηρέα & Σελόντα** υπόκειται στην έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2019. Επίσης η πώληση της **Καλλιμάνης** και της **Notos Holdings** και η πώληση της **Unisoft AE** (πρώην **Altec Software**) στον όμιλο Olympia αναμένεται να πραγματοποιηθεί το 2019.

Συμπεράσματα

- Οι 51 E&Σ το 2018 ανήλθαν σε €3,8δισ. σε όρους αξίας, οδηγούμενοι κυρίως από τους κλάδους της Ναυτιλίας, της Ενέργειας και των Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών. Το μέσο μέγεθος των συναλλαγών αυξήθηκε κατά €27εκ. και υπήρξε μια μεταστροφή από μικρές συναλλαγές σε μεγαλύτερης αξίας συναλλαγές
- Οι E&Σ στην Ελλάδα έχουν σταματήσει να κυριαρχούνται από τις αποεπενδύσεις των Ελληνικών συστημικών τραπεζών, σε δραστηριότητα και σε άλλους κλάδους
- Τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ανήλθαν σε € 1δισ. το 2018, έναντι εκτιμήσεων € 2,7δισ.
- 6 συναλλαγές αναδιάρθρωσης έγιναν το 2018, κυρίως στη Βιομηχανία με επιπλέον συναλλαγές προγραμματισμένες
- Μέσα στο έτος εκδόθηκαν μόνο 4 διαπραγματεύσιμα εταιρικά ομόλογα ύψους €635εκ.
- Οι συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων ανήλθαν σε €257εκ., εκ των οποίων το 58% προέρχεται από τον κλάδο των Υποδομών

Η αγορά των E&Σ θα παραμείνει σε τροχιά ανάπτυξης το 2019

Η διασυννοριακή δραστηριότητα για μια ακόμη φορά είναι ο καταλυτικός παράγοντας για τις E&Σ το 2018

Παράρτημα 1

- 57** *Σύνολο συναλλαγών E&S που πραγματοποιήθηκαν το 2018*
- 31** *E&S στις οποίες συμμετείχαν ελληνικές εταιρείες*
- 10** *Συναλλαγές πακέτων μειοψηφίας*
- 10** *Συναλλαγές με αλλοδαπές εταιρείες*
- 6** *E&S στις οποίες συμμετείχαν εταιρείες υπό εκκαθάριση*

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

31 Ε&Σ αξίας € 2,8δισ. στις οποίες συμμετείχαν ελληνικές εταιρείες

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
1	Ιανουάριος	Η Saneca Trade s.r.o. , και η θυγατρική Saneca Trade CZ s.r.o εξαγοράστηκαν από την Sarantis Α.Ε. , μια από τις κορυφαίες εταιρείες καταναλωτικών προϊόντων στην Ελλάδα	Ελλάδα	Σλοβενία/ Τσεχία	Φαρμακευτικά	8,5
2	Ιανουάριος	Η Kyvernitis Travel Α.Ε. ολοκλήρωσε την απόκτηση της HRG Greece , ένα μέλος του ομίλου Hogg Robinson που ασχολείται με διεθνείς υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων	Ελλάδα	Ελλάδα	Υπηρεσίες	Μη διαθέσιμο
3	Ιανουάριος	Η Πλαστικά Κρήτης Α.Ε απέκτησε το 51% της Φωτοβολταϊκά Τραγανού Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Ενέργεια	1,1
4	Ιανουάριος	Ο Όμιλος Olympia απέκτησε το 80% της Metis Cyberspace Technology Α.Ε. , μια εταιρεία ειδικευμένη στους τομείς Internet of Things, Cloud Computing και Τεχνητή Νοημοσύνη.	Ελλάδα	Ελλάδα	TMT	Μη διαθέσιμο
5	Ιανουάριος	Η Nissos Holdings Ltd. (70% θυγατρική της NHPEA Maiden Holdings B.V. και Profex Inc.) απέκτησε το 82,3% της Korres Α.Ε. Φυσικά Προϊόντα	Κύπρος/ Ολλανδία/ Κίνα	Ελλάδα	Βιομηχανία	48,3
6	Φεβρουάριος	Η Carlsberg Breweries Α/S απέκτησε το 49% της Ολυμπιακής Ζυθοποιίας Α.Ε. , μια ελληνική εταιρεία που ασχολείται με την παραγωγή και το marketing της μπύρας	Δανία	Ελλάδα	Τρόφιμα & Ποτά	Μη διαθέσιμο
7	Φεβρουάριος	Η Southbridge Europe Mezzanine SCA SICAR εξαγόρασε το 50% της Skroutz Α.Ε. , τη μεγαλύτερη μηχανή αναζήτησης προϊόντων στην Ελλάδα	Ελλάδα	Ελλάδα	TMT	10,0
8	Μάρτιος	Η Otokoc ABG Holland BV απέκτησε το 80% της Olympic Εμπορικές-Τουριστικές Επιχειρήσεις Α.Ε. (Avis Hellas), αναλαμβάνοντας και τις δανειακές της υποχρεώσεις	Ολλανδία	Ελλάδα	Υπηρεσίες	310,6

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

*Πηγή για την αξία της συναλλαγής μόνο από τον τύπο

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

31 Ε&Σ αξίας € 2,8δισ. στις οποίες συμμετείχαν ελληνικές εταιρείες

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
9	Μάρτιος	H Maschari Ltd. εξαγόρασε το 49,1% της HCI Viocare , μια εισηγμένη ελληνική εταιρεία που ασχολείται με την ανάπτυξη προσθετικών και ορθωτικών λύσεων, με έδρα την Αθήνα	Κύπρος	Ελλάδα	Υγεία	7,6
10	Απρίλιος	Άγνωστος αγοραστής απέκτησε την Sentinel Advisors A.E. (πρώην ΑΤΕ Insurance Romania SA), θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς στη Ρουμανία	N/A	Ελλάδα/ Ρουμανία	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	2,7
11	Απρίλιος	H Hellenic Healthcare Sarl (CVC Capital Partners) απέκτησε το 97,2% μερίδιο στην ΙΑΣΩ GENERAL A.E. , αναλαμβάνοντας και τις δανειακές της υποχρεώσεις	Ηνωμένο Βασίλειο/ Λουξεμβούργο	Ελλάδα	Υγεία	48,0
12	Απρίλιος	H Δ.Ε.Η. A.E. , απέκτησε την EDS Group Inc. , μια εταιρεία παροχής ηλεκτρικού ρεύματος	Ελλάδα	ΠΓΔΜ	Ενέργεια	4,8
13	Μάιος	H Motor Oil (Ελλάς) Δυλιστήρια Κορίνθου A.E. ανακοίνωσε την απόκτηση του 90% της κυπριακής εταιρείας NRG Trading House A.E. , η οποία είναι προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας.	Ελλάδα	Κύπρος	Ενέργεια	16,7
14	Μάιος	H Pepper UK Ltd. απέκτησε την ΝΑΙ Ελλάς/ Avent A.E. , εταιρεία συμβούλων ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ελλάδα	Υπηρεσίες	Μη διαθέσιμο
15	Ιούνιος	H ΕΛΒΕ A.E. απέκτησε την Κάρμα ΙΚΕ , μια εταιρεία που κατέχει και εκμεταλλεύεται μια μονάδα φωτοβολταϊκών στην Αττική	Ελλάδα	Ελλάδα	Ενέργεια	1,0
16	Ιούλιος	H Hellenic Healthcare Sarl (CVC Capital Partners) απέκτησαν το 70,38% της Υγεία A.E. , μια εταιρεία παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης	Ηνωμένο Βασίλειο/ Λουξεμβούργο	Ελλάδα	Υγεία	204,4

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

31 Ε&Σ αξίας € 2,8δισ. στις οποίες συμμετείχαν ελληνικές εταιρείες

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
17	Ιούλιος	Ο Όμιλος Vodafone απέκτησε την Cyta Ελλάς Τηλεπικοινωνίες Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	TMT	118,1
18	Ιούλιος	Η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ) απέκτησε το 49% της ΕΠΑ Αττική και ΕΔΑ Αττική	Ελλάδα	Ελλάδα/ Ολλανδία	Ενέργεια	150,0
19	Ιούλιος	Η ANEDHK Κριτικός Α.Ε. απέκτησε το 95% της Προμηθευτικός Οργανισμός Παντοπωλών - Μέρμινα Α.Ε., μια εμπορική αλυσίδα supermarket στην Αττική	Ελλάδα	Ελλάδα	Λιανική	Μη διαθέσιμο
20	Ιούλιος	Η Eni S.p.A απέκτησε το 51% της ΕΠΑ Θεσσαλονίκη, μια εταιρεία διανομής φυσικού αερίου	Ιταλία	Ελλάδα	Ενέργεια	57,0
21	Ιούλιος	Η Διαμαντής Μασούτης Α.Ε., απέκτησε την Προμηθευτική Τροφίμων Α.Ε., μια μεγάλη εμπορική αλυσίδα supermarket με πάνω από 50 καταστήματα στην Αττική	Ελλάδα	Ελλάδα	Λιανική	20,0*
22	Αύγουστος	Η Grivalia Hospitality Α.Ε. απέκτησε 85% μερίδιο στην Amanzoe, ένα τουριστικό θέρετρο 5 αστέρων στην Ελλάδα, από την Dolphin Capital Investors	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Αναψυχή	82,3
23	Σεπτέμβριος	Η Unipakhellas Α.Ε. απέκτησε την Pako Α.Ε., μία καθετοποιημένη εταιρία παραγωγής χαρτιού και συσκευασιών	Ελλάδα	Ελλάδα	Βιομηχανία	Μη διαθέσιμο
24	Σεπτέμβριος	Η NUTRIBAKES Α.Ε.Ε. (70% θυγατρική της ΜΥΛΟΙ ΛΟΥΛΗ Α.Ε.) απέκτησε την Kenfood Τροφονομία ΑΒΕΕ	Ελλάδα	Ελλάδα	Τρόφιμα & Ποτά	Μη διαθέσιμο

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

*Πηγή για την αξία της συναλλαγής μόνο από τον τύπο

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

31 Ε&Σ αξίας € 2,8δισ. στις οποίες συμμετείχαν ελληνικές εταιρείες

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
25	Οκτώβριος	Η Alpla Werke Alwin Lehner GmbH & Co KG απέκτησε την Argo A.E. , μια ελληνική εταιρεία που εξειδικεύεται στην παραγωγή πλαστικών συσκευασιών	Αυστρία	Ελλάδα	Βιομηχανία	Μη διαθέσιμο
26	Νοέμβριος	Η Global Ship Lease, Inc. ολοκλήρωσε τη μετοχική συγχώνευσή της με την Poseidon Containers Holdings LLC	Ηνωμένο Βασίλειο	Ελλάδα	Ναυτιλία	689,5
27	Δεκέμβριος	Ο Όμιλος Vivartia απέκτησε το 100% της Forky AE	Ελλάδα	Ελλάδα	Τρόφιμα & Ποτά	Μη διαθέσιμο
28	Δεκέμβριος	Η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε. απέκτησε το 50% της Nedzink B.V. (θυγατρική της Koramic Holding N.V.), μια εταιρεία που ασχολείται με την κατασκευή προϊόντων δομικών κατασκευών	Ελλάδα	Ολλανδία	Βιομηχανία	15,0
29	Δεκέμβριος	Η Attica Holdings A.E. , απέκτησε ένα επιπλέον 48,53% μερίδιο της Hellenic Seaways Maritime A.E. , μια θυγατρική των Μινωϊκών Γραμμών Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Ναυτιλία	78,5
30	Δεκέμβριος	Η κοινοπραξία SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings consortium (Snam S.p.A. , Enagas Internacional S.L.U. και Fluxys S.A.) απέκτησε 35% μερίδιο του ΔΕΣΦΑ από τα ΕΛΠΕ	Ιταλία/ Ισπανία/ Βέλγιο	Ελλάδα	Ενέργεια	283,7
31	Δεκέμβριος	Η ΓΕΚ-Τέρνα Α.Ε. απέκτησε το 66,67% του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδος Α.Ε. και το 42,81% της Νέας Οδού Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Υποδομές	145,0
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών						2.302,7
Συνολική εκτιμώμενη αξία των μη δημοσιευμένων συναλλαγών						507,7
Συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των συναλλαγών						2.810,4

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

Πραγματοποιήθηκαν 10 μειοψηφικές συναλλαγές το 2018, ύψους €257εκ.

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
1	Ιανουάριος	Η εταιρεία Karenia Enterprises Ltd. απέκτησε το 30% του Athens Resort Casino A.E. , μια θυγατρική του ομίλου Ελλάκτωρ	Κύπρος	Ελλάδα	Ψυχαγωγία	13,5
2	Φεβρουάριος	H Prime Tanker Management Inc. ολοκλήρωσε την απόκτηση του 24,77% του FSL Holdings Pte. Ltd. , ένα επιχειρηματικό trust με έδρα τη Σιγκαπούρη που κατέχει έναν διαφοροποιημένο στόλο σε σημαντικούς ναυτιλιακούς υποτομείς	Ελλάδα	Σιγκαπούρη	Ναυτιλία	Μη διαθέσιμο
3	Μάρτιος	H Diorama Investments Sicar απέκτησε μειοψηφικό μερίδιο στην Axel Accessories A.E.	Ελλάδα	Ελλάδα	Λιανική	6,0
4	Απρίλιος	H Diorama Investments Sicar απέκτησε μειοψηφικό μερίδιο στην Damavand A.E.	Ελλάδα	Ελλάδα	Τρόφιμα & Ποτά	8,0
5	Απρίλιος	H Diorama Investments Sicar απέκτησε 12,12% μερίδιο της Viva Wallet Holdings	Ελλάδα	Ελλάδα	TMT	15,0
6	Μάιος	To fund Marguerite απέκτησε το 10% της Fraport Greece , εταιρία που κατέχει και λειτουργεί 14 περιφερειακούς αερολιμένες στην Ελλάδα	Λουξεμβούργο	Ελλάδα	Υποδομές	Μη διαθέσιμο
7	Μάιος	H Diorama Investments Sicar απέκτησε μειοψηφικό μερίδιο στην Lariplast A.E.	Ελλάδα	Ελλάδα	Βιομηχανία	5,4
8	Ιούνιος	H VNK Capital Ltd. απέκτησε το 25% της Foodlink A.E. , μια από τις μεγαλύτερες εταιρείες Logistics και τη μόνη εισηγμένη του κλάδου στο Χρηματιστήριο Αθηνών	Ελλάδα	Ελλάδα	Υπηρεσίες	3,5

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Επιχειρήσεων

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

Πραγματοποιήθηκαν 10 μειοψηφικές συναλλαγές το 2018, ύψους €257εκ.

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
9	Ιούλιος	Ο Αναστάσιος και ο Δημήτρης Καλλιτσάντης απέκτησαν συνολικά το 9,4% (5,2% από την Amber Capital και 4,2% από το Horizon fund) της Ελλάκτωρ Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Υποδομές	36,0
10	Νοέμβριος	Η Άκτωρ Παραχωρήσεις (θυγατρική του ομίλου Ελλάκτωρ) και η J&P Άβαξ απέκτησαν το 6,5% και το 3,38% των Αττικής Οδού Α.Ε. και Αττικά Διόδια	Ελλάδα	Ελλάδα	Υποδομές	57,0
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών						144,4
Συνολική εκτιμώμενη αξία των μη δημοσιευμένων συναλλαγών						112,8
Συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των συναλλαγών						257,3

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Επιχειρήσεων

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

10 συμφωνίες έλαβαν χώρα το 2018 στις οποίες συμμετείχαν αλλοδαπές εταιρείες, με συνολική αξία € 734εκ.

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
1	Ιανουάριος	Η Intralot A.E. εξαγόρασε το 50% στην Karenia Enterprises Company Limited , μέσω της θυγατρικής της Intralot Global Holdings BV	Ολλανδία/ Ελλάδα	Κύπρος	Ψυχαγωγία	6,8
2	Απρίλιος	Η Banca Transilvania απέκτησε το 99,15% των μετοχών που κατέχει ο όμιλος Eurobank στην Bancpost , καθώς και τις μετοχές που κατέχει στις ERB Retail Services IFN και η ERB Leasing IFN .	Ρουμανία	Ρουμανία/ Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	301,0
3	Απρίλιος	Η Direktna Banka A.D. απέκτησε την Τράπεζα Πειραιώς AD Beograd , θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς στη Σερβία	Σερβία	Σερβία/ Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	60,0
4	Ιούνιος	Η J.C. Flowers & Co , μια κορυφαία επενδυτική εταιρία, απέκτησε το 19% και η EBRD απέκτησε το 76,1% της Τράπεζας Πειραιώς Ρουμανία , από την Τράπεζα Πειραιώς A.E.	Η.Π.Α./ Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία/ Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	43,5
5	Ιούλιος	Η Profile Systems & Software Ltd. , κορυφαίος πάροχος χρηματοοικονομικών λύσεων, απέκτησε το 21,77% της Login A.E. , εταιρεία που ασχολείται με την ανάπτυξη λογισμικού θησαυροφυλακίων	Κύπρος/ Ελλάδα	Γαλλία	TMT	Μη διαθέσιμο
6	Ιούλιος	Η American Bank of Investments S.A. , απέκτησε την Banka NBG Albania Sh.A , μια θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος A.E.	Αλβανία	Αλβανία/ Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	25,0
7	Αύγουστος	Το American Hospital Sh.A απέκτησε την Hygeia Hospital Tirana (θυγατρική της Υγεία ΑΕ)	Αλβανία	Αλβανία/ Ελλάδα	Υγεία	30,5

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

10 συμφωνίες έλαβαν χώρα το 2018 στις οποίες συμμετείχαν αλλοδαπές εταιρείες, με συνολική αξία € 734εκ.

A/A	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
8	Οκτώβριος	Η GroCapital Holdings Limited απέκτησε το 99,8% της South African Bank of Athens , θυγατρική της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	Νότια Αφρική	Νότια Αφρική/Ελλάδα	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	20,0
9	Δεκέμβριος	Srdjan Milovanovic (Ιδιώτης Επενδυτής) , συνιδρυτής της Koepernikus Technology που ασχολείται με υπηρεσίες Pay-TV, απέκτησε τις δραστηριότητες του ομίλου Antenna σε Σερβία & Μαυροβούνιο	Σερβία	Σερβία/Ελλάδα	TMT	180,0
10	Δεκέμβριος	Η ATG Investments Limited εξαγόρασε τη Frigoglass Jebel Ali FZE , μια θυγατρική της Frigoglass A.E. που ασχολείται με τη συσκευασία προϊόντων γυαλιού	Ηνωμένο Βασίλειο	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα/Ελλάδα	Βιομηχανία	11,0
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών						677,8
Συνολική εκτιμώμενη αξία των μη δημοσιευμένων συναλλαγών						56,4
Συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των συναλλαγών						734,2

Πηγή: MergerMarket, Τύπος, Δελτία Τύπου Εταιρειών

Εξαγορές & Συγχωνεύσεις το 2018

6 συναλλαγές Ε&Σ αξίας € 301εκ., στις οποίες συμμετείχαν εταιρείες υπό εκκαθάριση

Α/Α	Ανακοίνωση	Περιγραφή συναλλαγής	Χώρα προέλευσης		Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)
			Αγοραστή	Στόχου		
1	Μάρτιος	Η Cetracore Energy GmbH απέκτησε την Mamidoil Jetoil A.E.	Αυστρία	Ελλάδα	Ενέργεια	107,0
2	Μάρτιος	Η Atlantica Hotels απέκτησε τις 3 ξενοδοχειακές μονάδες που κατείχε ο όμιλος Lakitira στην Κω	Κύπρος	Ελλάδα	Αναψυχή	62,9
3	Απρίλιος	Η ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ Α.Ε. απέκτησε την Μεταλλουργική Βιομηχανία Ηπείρου Α.Ε. , έναν από τους μεγαλύτερους παραγωγείς νομισμάτων στην Ευρώπη	Ελλάδα	Ελλάδα	Βιομηχανία	2,5
4	Μάιος	Ο όμιλος Φάις απέκτησε την Καλογήρου Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Λιανική	Μη διαθέσιμο
5	Ιούλιος	Η Onex Shipyards Α.Ε. απέκτησε την Νεώριον Ναυπηγεία Σύρου Α.Ε.	Ελλάδα	Ελλάδα	Βιομηχανία	110,9
6	Δεκέμβριος	Η Μοτοδυναμική Α.Ε. απέκτησε το 80,5% της Lion Rental Α.Ε. , μια ελληνική εταιρεία που δραστηριοποιείται στον κλάδο ενοικίασης αυτοκινήτων και είναι αποκλειστική δικαιούχο της Sixt στην Ελλάδα	Ελλάδα	Ελλάδα	Υπηρεσίες	18,0
Συνολική εκτιμώμενη αξία δημοσιευμένων συναλλαγών						301,3

Πηγή: Τύπος, Δελτία Τύπου Επιχειρήσεων

Παράρτημα 2

Top 20 Ευρωπαϊκές Συναλλαγές

Οι 20 σημαντικότερες συμφωνίες που ανακοινώθηκαν στην Ευρώπη το 2018 ανήλθαν σε € 261δισ.

A/A	Αγοραστής	Εταιρεία Στόχος	Κλάδος	Αξία συναλλαγής (€ εκ.)	Ημ/νία
1	Comcast Corporation	Sky Plc	Ψυχαγωγία	42,235	09/10/2018
2	Praxair, Inc.	Linde AG	Φαρμακευτικά	40,535	31/10/2018
3	Consortium formed by ACS S.A., Atlantia SpA and Hochtief AG	Abertis Infraestructuras, S.A.	Κατασκευές	32,103	29/10/2018
4	Essilor International SA	Luxottica Group S.p.A.	Λιανική	23,965	28/11/2018
5	GlaxoSmithKline Plc	GlaxoSmithKline Consumer Healthcare (36.5% Stake)	Φαρμακευτικά	10,499	01/06/2018
6	Atlas Copco AB (Shareholders)	Epiroc AB	Βιομηχανία	10,334	18/06/2018
7	Worldpay, Inc.	Worldpay Limited	Υπηρεσίες	10,231	16/01/2018
8	The Carlyle Group; GIC Private Limited	Nouryon	Φαρμακευτικά	10,100	01/10/2018
9	Melrose Plc	GKN Plc	Βιομηχανία	9,890	19/04/2018
10	DK Telekommunikation A/S	TDC A/S	Τηλεπικοινωνίες	8,551	04/04/2018
11	Safran SA	Zodiac Aerospace SA	Βιομηχανία	8,316	08/03/2018
12	CK Hutchison Holdings Limited	Wind Tre S.p.A (50% Stake)	Τηλεπικοινωνίες	8,134	07/09/2018
13	Kohlberg Kravis Roberts & Co. L.P.; Groupe Bruxelles Lambert SA	Flora Food Group	Τρόφιμα & Ποτά	7,075	02/07/2018
14	Total S.A.	Maersk Olie Og Gas A/S	Ενέργεια	6,325	08/03/2018
15	Ilmarinen Mutual Pension Insurance Company	Etera Mutual Pension Insurance Company	Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες	6,084	01/01/2018
16	BASF SE	Bayer AG (Selected Crop Science businesses)	Φαρμακευτικά	5,900	01/08/2018
17	Evergood 5 AS	Nets A/S	Υπηρεσίες	5,575	01/02/2018
18	Vonovia SE	BUWOG AG	Ακίνητη Περιουσία	5,029	12/03/2018
19	Global Infrastructure Partners	Hornsea 1 (50% Stake)	Ενέργεια	5,024	26/11/2018
20	Informa PLC	UBM Plc	Ψυχαγωγία	5,006	15/06/2018
Συνολική Αξία				260,911	

Πηγή: MergerMarket

Παράρτημα 3

Ορισμοί

Ορισμοί

1 Συναλλαγές E&S

Οι συναλλαγές E&S που αφορούν την απόκτηση πλειοψηφικού πακέτου (πάνω από 33,3 % ή λιγότερο, εφόσον το συνολικό μερίδιο ιδιοκτησίας φτάνει περίπου στο 50% μετά την συναλλαγή) ενώ έχουν ολοκληρωθεί

2 Συναλλαγές μειοψηφικών πακέτων

Συναλλαγές που αφορούν απόκτηση μειοψηφικών πακέτων (κάτω από 33,3 %)

3 Εγχώριες Συναλλαγές

Συναλλαγές E&S όπου ο αγοραστής και η εταιρεία στόχος είναι Ελληνική

4 Εισερχόμενες Συναλλαγές

Συναλλαγές E&S όπου η εταιρεία στόχος είναι Ελληνική, ενώ ο αγοραστής είναι αλλοδαπός

5 Εξερχόμενες Συναλλαγές

Συναλλαγές E&S από Ελληνική εταιρεία αγοραστή και αλλοδαπή εταιρεία στόχο

6 Συναλλαγές αλλοδαπών εταιρειών

Συναλλαγές E&S από εταιρείες που συστάθηκαν στην αλλοδαπή, αλλά περιλαμβάνουν Ελληνική ιδιοκτησία (θυγατρική, μέτοχοι ελληνικής εθνικότητας)

7 Αποκρατικοποιήσεις

Ιδιωτικοποιήσεις που έχουν ανακοινωθεί και έχουν ολοκληρωθεί

8 Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου

Αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου που συμπεριλαμβάνουν στρατηγικούς επενδυτές μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών

9 Συνολική εκτιμώμενη αξία των μη δημοσιευμένων συναλλαγών

Η εκτιμώμενη αξία υπολογίζεται με βάση τη μέση τιμή των ανακοινωμένων συναλλαγών, εξαιρώντας τις 5 υψηλότερες προσφορές

10 Συνολική εκτιμώμενη αξία όλων των συναλλαγών

Άθροισμα της συνολικής αξίας και της συνολικής εκτιμώμενης αξίας των συναλλαγών

11 Αξία συναλλαγής

Αξία μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας στόχου

Η ομάδα

Κυριάκος Ανδρέου

Advisory Leader

kyriakos.andreou@pwc.com

+30 210 687 4680

Ολυμπία Λιάμη

Head of Research

olympia.liami@pwc.com

+30 210 687 4458

Κάλλια Μυλωνάκη

**Marketing & Communications
Senior Manager**

kallia.mylonaki@pwc.com

+30 210 687 4386

Deals

Θανάσης Πανόπουλος

Head of Deals

thanassis.panopoulos@pwc.com

+30 210 687 4628

Γιώργος Μακρυπίδης

Deals Director – Corporate M&A

george.makripidis@pwc.com

+30 210 687 4541

Χρήστος Στεφανίδης

Deals Director – FS Deals

christos.stefanidis@pwc.com

+30 210 687 4437

Ιωάννης Βώβος

**Deals Director – Transaction
Services**

ioannis.vovos@pwc.com

+30 210 687 4645

Ιωάννης Θεολογίτης

**Deals Director – Restructuring
Services**

ioannis.theologitis@pwc.com

+30 210 687 4654

Tax

Βασίλειος Βύζας

Tax Partner

vassilios.vizas@pwc.com

+30 210 687 4019

Για δημόσια χρήση

Στην PwC, στόχος μας είναι η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην κοινωνία και η επίλυση σημαντικών προβλημάτων. Είμαστε ένα δίκτυο εταιρειών σε 158 χώρες με περισσότερα από 250.000 στελέχη που δεσμεύονται να παραδίδουν ποιοτικό έργο στις ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν. Πείτε μας τι έχει αξία για σας και μάθετε ακόμα περισσότερα στην ιστοσελίδα [μας www.pwc.com](http://www.pwc.com).

Η παρούσα δημοσίευση αποσκοπεί μόνο σε ενημέρωση για θέματα γενικού ενδιαφέροντος και δεν αποτελεί επαγγελματική συμβουλή.

© 2019 PwC Ελλάδας. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων. Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στην εταιρεία μέλος του δικτύου στην Ελλάδα, και σε μερικές περιπτώσεις μπορεί να αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών της PwC. Κάθε εταιρεία μέλος αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.